

HATÁRŐR

Az Országos Függetlenségi és 48-as Párt Délvidéki és Alföldi Függetlenségi Párt Ujvidéki Hivatalos Lapja.

Előfizetési árak helyben és vidéken:
Egy évre 12 K., félévre 6 K., negyedévre 3 K.
Egyes szám 12 fillér.

Megjelenik vasárnap és
csütörtökön reggel.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
UJVIDÉK, PETŐFI-UTCA 47. SZÁM, ahova a lapszemléi
s anyagi részét illető közlemények küldendők.

A városfejlesztés szociális szempontból.

II.

A legszembevetőbb módon láthatjuk az önző magánérdekek szereplését a városzabályozási műveletekben.

Városaink legtöbb esetben a legkésőbbi feladatok közé sorolták a szabályozási műveleteket. Nagy baj ez már ama szempontból is, hogy a nem rendezett városrészekben a csatornázás és vízvezeték fektetése nemcsak aránytalanul költséges és időrabló, hanem a közlekedést és üzleti életet huzamosabban megzavarja. Még ennél is nagyobb baj az, hogy az egyes városokban már elfogadott szabályozási terveket is 10—20 év múlva teljesen félre lehet tenni s újat kell készíteni. Az ilyen átalakított terveknek az önző egyéni érdekeken kívül nem ritkán a hatalmi kérdés, sokszor bizonyos elfogultság is közreműködik, mely nem engedi a „nagyszabású“ koncepciókat érvényesülni, mert azok „túl magasak“ és pénz sincs rájuk. Legnagyobb akadálya azonban a helyes városrendezésnek mindenütt az anyagi hiánya.

Egyfelől az anyagi fedezet előteremtése, másfelől az igyekezet, hogy az egyes társadalmi rétegek érdekharca lehetőleg összeegyeztessék az általános szociális érdekekkel, hozta felszínre nálunk is a „betterment“ eszméjét.

Amint ugyanis kiderült, hogy új utcák nyitására, vagy a meglévők rendezésére nincsen költségfedezet: mindjárt felmerült az a kívánság, hogy az ilyen műveletek terheit azok viseljék, kiknek ez által, saját egyéni tevékenységükön kívül eső, tehát meg nem szolgált vagyoni gyarapodásban lesz részük.

Másrészt az egészen üres külterkek benépesítésére irányuló olcsó lakástelepek engedélyezésénél, miután a városok vezetőségének a lakásnyomor enyhítése is kötelessége lévén, kiegészítő expediens-kép önkéntelenül felmerült a betterment egy másik alapeszméje: hogy t. i. az érték nélküli, külső területekkel uzsorászkodó telekspekulánsok megadóztatása révén válják lehetővé a külterkek benépesítése!

Jóllehet nálunk a betterment kérdése még sehogysem alakult ki, mégis történtek egyes helyeken ez irányban kísérletek.

A bettermentnek angol formáját nálunk két vidéki város (Miskolc és Nagyvárad) tervezte. Az egyik szerint új utcák nyitása alkalmával, a másik szerint minden oly esetben, midőn a város oly

közmunkákat létesít, melyekből kifolyólag az ingatlanok lényeges értékelkedése automatikus módon következik be, kellett volna az illető telektulajdonosokat megadóztatni. Azonban gyakorlatilag egyik sem valósulhatott meg — a kormány vagyoni aggodalmi miatt.

Budapest főváros pedig az összes üres háztelkeket tényleges forgalmi értéküknek megfelelő becslés alapján kívánja megadóztatni. Ez a törekvés — úgy látszik — a becslések hosszadalmas és költséges eljárása miatt nem bír megvalósulni.

A betterment németországi alakját — mely szerint az ingatlanok csupán a telektulajdonosok változása esetén megállapítható értéknövekedés alapján adóztatassanak meg — újabban Miskolc város vonta tervezései körébe. A betterment ez utóbbi formája az angol mintánál könnyebben megvalósíthatónak látszik, mert az ingatlanoknak csupán utolsó-előtti vételárát kell megállapítani.

De itten sem szabad szem elől téveszteni, hogy annak városfejlesztő hatása igazán akkor fog nyilvánulni, ha főcélját nem a városi vagyon gyarapításában, hanem az általános jólét emelésében keresi.

Ennélfogva első sorban meg kell gátolnia azt, hogy a telekspekulánsok a lakásinségben levő néprétegeket kiszákmányolhassák. Szükséges volna többek közt e célra az eddig csak mezőgazdasági és üres telkeknek a beépített háztelkektől való szoros elkülönítése, valamint, hogy az ingatlanoknak ez az utóbbi kategóriája sokkal magasabb értékelkedési adóval rovasse, mint amazok.

Másrészt a beépített telkek cseréjénél is ki kell fejezni azt az elvet, hogy ezek értékelkedésének sokkal nagyobb százaléka maradjon adómentes, mint a németországi városoknál; mert a mi vidéki városainkban csaknem általánoságban mindenütt megkétszereződött a megélhetési eszközök értéke az utolsó három évtized alatt s a háztulajdonosok — mint az általános megdrágulás részesei — a megélhetési feltételek megdrágulása miatt, külön adóval igazság szerint nem terhelhetők eme határig, csak ezen felül.

Ezeket kívül a német formára alkalmazandó bettermentnek még a progresszivitás szociális elvét is meg kell valósítania.

A progresszív emelkedés a bettermentnél Németországban ugyan szintén kisebb arányú; de ott nincs is oly nagy szükség a gazdasági értékek hullámszámának eme szabályozójára, mert a tőke

és munka közgazdasági értéke közt nem oly kiáltó az aránytalanság, mint nálunk. A reális munka bece és az általános jólét elterjedése Németországban a tisztán spekulációra dolgozó telekkufárok üzelmének nem kedvező talaj. Mert hát az is közgazdasági axióma, hogy „a szegénység a legnagyobb kerítő“.

Sajnos, hazánkban a szociális viszonyok feltárására s még inkább az ezek javítására irányuló mozgalmak most még inkább csak elméletileg foglalkoztatják az altruista elemeket s a hatóságok sem tanúsítanak elég gondot és érzéket ilyen mű alkotások iránt.

Már pedig a városfejlesztő intézményeknek egyoldalú vagy éppen kapitalista szempontból történő megoldása a tömegeknek lakásinségét sem enyhíti s az élelmiszerek drágaságát sem képes csökkenteni. Ellenkezőleg: lassu előkészítő a lappangó társadalmi forradalomnak. A városfejlesztések szükségese volta mellett azonban nekünk magyaroknak forradalmakra semmi szükségünk nincsen, hanem igenis van társadalmi evolúcióra, melyet a politikai viszonyok rendezettségén kívül csak a szociológia igazságainak gyakorlati megvalósítása teremthet majd meg.

A D.M.K.E. köréből.

A Dmke ujvidéki osztálya e hó 17-én választmányi ülést tartott, mely letárgyalta az 5 pontból álló tárgysorozatot.

A napirend során előterjesztett elnöki jelentések, az osztály eddigi működésének eredménye, de az egyes tagoknak közvetlen, személyes tapasztalatból merített jelentései is mind arról tanuskodnak, hogy a Dmke iránt mutatkozott közömbösség meleg érdeklődéssé kezd átváltozni, új élet, eleven élet lüktet az osztály ereiben, mert az elnökség körültekintő, ügybuzgó, lankadatlan működése lépésről-lépésre leküzdötte immár az egylet nemes feladatának teljesítése elé gördült nehézségeket, közömbösséget, elfogultságot s tudatos munkával iparkodik a Dmke magyar kultur-misszióját betölteni.

Nem csekély eredményről számolt be az elnökség abban az irányban, hogy a központ is tettekben nyilvánuló, melegebb érdeklődéssel kezd viseltetni az osztály iránt, amennyiben 10 év óta most először kíván részletes előterjesztést a fiók szükségletéről, kívánságairól és anyagi támogatást is igér.

Örömmel vette tudomásul a választmány, hogy az elnökség felebbezést adott be a központnak azon határozata ellen, mely Gallowich főtitkárnak 4000 k. nyugdíjat állapított meg; e felebbezés a központ által elfogadva, a minisz-

teriumhoz küldetett és kedvező elintézésre számíthat.

Az elnöki jelentések további során ugyancsak örömmel vette tudomásul a választmány, hogy az újonnan alakított bizottságok mindegyike megkezdte működését, hogy az egyleti tagok száma örvendetesen emelkedik s hogy a két rendű ismeretterjesztő előadások igen nagy látogatottságnak örvendenek.

Eddigél helyben 5 és vidéken (Óbecse, Zsablya) 2 előadás tartott; újítás e téren, hogy a Dmke a ker. munkásbiztosító pénztár megkeresésére s ezzel karöltve újabb tárgyú — közegészségügyi — előadások tartását is felvette programjába.

A folyó ügyek letárgyalása után Dr. Maros Károly ügyész az alapszabályok néhány szakaszának módosítása iránt tette meg előterjesztését, mely pontonként elfogadtatott. Végleges jóváhagyás végett a módosítandó szakaszok rendkívüli közgyűlés elé terjesztetnek.

A fiók iránti érdeklődést mi sem bizonyítja ékebben, mint hogy a szervező bizottságnak sikerült úgy helyben mint vidéken újabb tagokat szerezni. 87 új tag jelentkezett, akiknek felvétele a tárgysorozat további pontját képezte. Ugyancsak az egyleti élet fellendülése mellett bizonyítja az a körülmény, hogy a tagsági díjak, részint társadalmi uton indított gyűjtések után, mintegy 1000 k. készpénze van a takarékpénztárban elhelyezve.

A választmány megnyugvással vette tudomásul s tárgyalta le a napirendet, elismerést és köszönetet szavazott az elnökségnek, ennek élén Dr. Zoltán Sándor elnöknek sikeres, buzgó működéséért, de elismerését fejezte ki Rosenfeld, a beocsini cementgyár megjelent igazgatójának is, aki a gyár tisztviselői körében indított sikeres taggyűjtést.

H I R E K.

Krobatin Ujvidéken. Krobatin hadügyminiszter e hó 19-én Fiuméből jövet, ahol résztvett a Szt. István csatahajó keresztelési ünnepélyén, Ujvidékre érkezett, inkognitó. Inkognitóját azonban rendőrségünk ébersége csakhamar megtudta s így történt, hogy a polgármesternek és főkapitánynak alkalma nyílt Kovács szállójában a hadügyminiszter elé juthatni, aki igen kedvezőleg nyilatkozott Ujvidék fekvéséről s megígérte, hogy az állandó hid ügyében a legilletékesebb körökben közbenjáró lesz. Ezzel a hidépítés ügye mindenestre néhány lépéssel közelebb jutott a megvalósulás felé.

Uj ügyeszi megbizott. Az igazságügyminiszter Besze Sándor ujvidéki törvényszéki jegyzőt az ujvidéki járásbírósg kertületében ügyeszi megbizottá nevezte ki.

Nemeskeblü adomány. Az ipar-és kereskedelmi takarékpénztár rt. 25 koronát adományozott az ujvidéki munkásegyletnek, még pedig betéti könyv alakjában, azzal a nemes elhatározással, hogy ezen segélylyel évenként fogja az egyletet támogatni. E nemeskeblü adományért az egylet elnöksége ez uton fejezi ki hálás köszönetét.

Tanitók lakbérjavítása. Az ág. ev. hitközség mult héten tartott ülésén Lebherz Károly iskolagondnok indítványára egyhangúlag megszavazta tanítóinak az 1913. é. XVI. t.-c. alapján meghatározott lakbérjárulékot s azt azonnal folyósította is.

Adófizetők figyelmébe. Ismételve figyelmezteljük azon adófizető polgárokat, akiknek ingatlanuk meg vannak terhelve, hogy ezen körülményt — a törvényes kedvezmény biztosítása végett — f. január hó végéig a város adóügyi osztályánál annál inkább jelentésük be, mert a később beadott vallomások figyelmen kívül hagyatnak az adókövetésnél.

Hernyóirtás jutalmazása. Payerle rendőrfőkapitány jan. 15-i kelettel a következő hirdetményt bocsátotta ki: „Az elmúlt évben néhány millió lepkét pusztítottunk el akként, hogy a gyermekek által összefogattuk azokat s a gyermekek fáradozását a megfogott lepketömeg sulya szerint díjaztuk. Tekintettel arra, hogy a lepkék összefogdosásánál is eredményesebbnek s a gyümölcsfák megvédésére alkalmasabbnak látszik a lepkék tojásainak s a hernyófészkeknek elpusztítása, ezennel felhívom a város közönségét, hogy a fákról szedje le a hernyók fészkeit, petéit, a lepkék tojásait stb. s ezeket összegyűjve hozza be Zanbauer rendőrfőkapitányhoz, aki a beszolgáltatott anyag sulya szerint fog jutalmat szétosztani a városi tanács által ezen célra megszabott összegből. Figyelmeztetem egyébként a birtokosokat, hogy az 1894. XII. t.-c. 50. § értelmében büntetés terhe mellett amugyis kötelesek a fákat és bokrokat a hernyófészkektől és lepketojásoktól megtisztítani.

Korzó Mozi e hó 21. és 22-i műsora: 1. Nyitány. 2. Bretagne, Franciaország, természetes. 3. A hűtlen, dráma. 4. Szóktetés aeroplánon, amer. humoreszk. 5. A lélekkufár, orosz dráma 3 részben.

Lövészbál. Az ujvidéki polg. céllövész egylet ez idei bálját január 31-én saját helyiségeiben tartja s arra az egyleti tagok, valamint a közönség ez uton is meghivatnak.

Rokkant-egyleti bál. A magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjegyletének ujvidéki fiókpénztára, külön segélyalapja javára e hó 31-én Stolz Károly jónevű vendéglőjében — fehér ökr — farsangi bált rendez.

A hadastyán egylet f. február 8-án az Erzsébet nagytermében betegsegélyző pénztára javára nagy táncmulatságot rendez.

Az I. ujvidéki munkás egylet f. február 15-én az Erzsébet nagytermében betegsegélyző és önképző pénztára javára munkásbált rendez. Ugy a rokkant, mint hadastyán és munkás-egyleti bálokban a táncok rendezését Rosenberg Ármán vállalta el.

1437 uj ügyvéd. A mult évben tartott ügyvédi vizsgálatokról szóló kimutatás szerint 1856 jelölt jelentkezett a budapesti és marosvásárhelyi ügyvédi vizsgáló bizottságok előtt, kik közül 1437 jelöltet képesítettek.

Országos szerb dalverseny Zomborban. A szerb dalárdák orsz. szövetsége a szövetség székhelyén, Zomborban, a gör. kel. pünkösdi ünnepek alkalmával 3 napra terjedő orsz. dalversenyt rendez, melyen 40 szerb dalárda fog 1500 énekesrel részt venni.

Szabadka város törvényhatósága legutóbbi közgyűlése egyhangú lelkesedéssel hozzájárult Kunetz Ignác keresk. tanácsos hármas indítványához, mely Szabadka részére külön pénzügyigazgatóságot, külön kereskedelmi és iparkamarát és külön megyét kíván. A hármas indítvány, illetőleg terv természetesen egyelőre csak jámbor kívánság marad.

A kivándorlás a Bácskából. B. Bodrog vmegye alispánjának jelentése szerint

m. okt. 1—dec. 15-ig 402 utlevél iránti kérelmet iktattak a megyénél. Kiadatott 133 Amerikába, 40 Németországba, 1 Bulgáriába, 3 Romániába, 89 Szerbiába, 6 Európa és 3 a világ minden részébe szóló utlevél. Tárgyalás alatt van 103 kérelem.

Fejfájás miatt a halálba. Óbecsen Gortva Katalin 18 éves leány felakasztotta magát, mert hosszabb idő óta kinzó fejfájása volt.

Letartóztatott közs. tisztviselő. Topolya előjárósága, fogyasztási adóinak kezelése körül a pénztárnapló s a pénzkészlet közt tapasztalt szabálytalanságok alapján vizsgálatot tartott s ennek eredményeképp nagyobb összegek hiányát állapították meg. A község feljelentése alapján a bíróság beidőztette Léderer Márk fogyasztási adóellenőrt és kihallgatása után előzetes letartóztatásba helyezte.

Tanitók Fürdője R. T. megalakult. Rendkívüli lelkesedés, kiváló érdeklődés kísérte „a Tanitók Fürdője Részvény-Társaság“ elnevezés alatt Székelyudvarhely székhelylyel, a napokban megalakított üdvös célu, társadalmi intézményt. Programja, alapszabályszerű feladata ezen jótékony egyesületnek: a hazai tanitók és más társadalmi állásu egyének számára olcsó árszabásu gyógyfürdőt és üdülő helyet szervezni és kezelteni. Alkalmas helyen pedig, tanitók vezetése alatt egy országos gyermektelepet létesíteni. E végre Szejke fürdő megvételét, a tovább fejlesztés érdekében pedig a fürdői területnek villattelkekre való felparcellázását és értékesítését; a fejlesztés javára a 25 k. névértékű részvényeknek további gyűjtését; a fürdő és gyermektelep érdekében a folytatlagos agitálást, az alakuló közgyűlés egyhangúlag elhatározta. Ez alkalommal ugy az alakuló közgyűlés mint a szervező Gyerkes Mihály ig. tanitót az ország minden vidékéről igen számosan üdvözölték. A hazai tanitók ezen ujabbi, közhasznu, szociális intézményét mi is, akik állandóan érdeklődéssel viseltelünk fejlődése iránt, a legmelegebben üdvözöljük s annak további pártolását, hathatós támogatását, a tanítósg, szülők és más érdeklődőknek figyelmébe ajánljuk.

Letartóztatott lököttök. Az ujvidéki rendőrség megkeresésére a szabadkai rendőrség letartóztatta Molnár Gilicze András és Rác Simon György szabadkai lököttöket, akik özv. Koliger Mihályné szépligetű lakos kocsiját és lovait elhajtották. A letartóztatottakat Ujvidékre szállították.

Ha a hó magassága már kedvező,

a téli sportoló nem bírja már ki otthon. Skivel vagy ródlival elmegy hazulról s még az utazástól sem riad vissza, hogy jó sporthelyet találjon. Az óvatos ember azonban gondoskodik róla, hogy ez az egészséges sport ne járjon kellemetlen mellékhatásokkal, ezért zsebébe tesz egy doboz valódi Fay-féle sodenit, a mit lassankint elszopogat. Ez megvédi a száj és a torok érzékeny nyákhártyáit beleges izgatottságtól és jó hatással van az egész szervezetre. Fay valódi sodenije mindenütt kapható 1 korona 25 fillérért.

Irodalom.

A „Magyarország“ ujjászervezése. Öszinte örömmel jelentjük, hogy a függetlenségi politikának eddig is vezető sajtóorgánuma, a „Magyarország“ január elsejével husz éves, sok dicsőséggel teljes korszakot lezárva új, még szebb, még dicsőségesebb korszakot kezdett. Szorosabb kapcsolatba lépve az országgyűlési függetlenségi párttal, külsőleg is fölvetta a hivatalos jeleget, amely nagy hivatást

szab neki a demokráciának a negyvennyolcas eszmék szelleme szerint való kiépítésében. Friss anyagi és szellemi erők birtokához jutván, régi becsülettel és irányát fokozott mértékben ápolja és követheti; teljes harckészséggel állhat eddig is vallott ideálja: az ország függetlensége és demokratikus átalakítása ügyének szolgálatába. Ebben a munkában a közélet legkiválóbb jeleseit sorakoztatja a „Magyarország” lobogója alá. Eddigi felelős szerkesztőjének, Lovász Mártonnak neve — aki ma a publicisztika egyik leghivatottabb és elismerten nagy képességű kiválósága — a lap homlokára került Károlyi Mihály gróffal és Beck Lajoséval együtt. Cikkirókul a most nevezetteknek kívül megnyerte Apponyi Albert gróft, Vázsonyi Vilmost, Batthyány Tivadart gróft, Kemény Árpádot, Buza Barnát és a politikai élet más kiválóságait. Olyan gárda, mely más lapnak nem áll rendelkezésére s mely nagy ereje lesz a lap harcos munkájának.

Gondoskodás történt a hírszolgálat átszervezéséről is, mert a cél az, hogy a „Magyarország” legyen a magyar olvasóközönség leggyorsabb, legmegbízhatóbb, legélénkebb hírforrása. A szépirodalmi rész magas színvonala biztosítva van. A közgazdasági rovat a leghivatottabb kezébe került.

A előfizetési ára a régi marad. Az előfizetési díjak a „Magyarország” kiadóhivatalába, Budapest VII., Rákóczi-ut 38. szám alá küldendők.

Közgazdaság.

Hogyan vált be a műtrágyázás a kisgazdáknál.

A „Magyar Földműves”, a kisgazdák ezen igazán agilis és életrevaló szaklapja, mely pár évi fenállása alatt hat ezer előfizetőt gyűjtött, június hóban a következő két kérdést intézte olvasóihoz:

1.) „Milyen növény alá milyen műtrágyát használ és hódanként mennyit?”
2.) „Miben nyilvánult tapasztalata szerint a műtrágyázás hasznára?”

E két kérdésre 103 kérges tenyerű kisgazda adott érdemleges, sokszor több írott oldalra kiterjedő választ, a miből kitűnik, hogy a gazdasági szakírók önzetlen munkálkodása révén nemcsak hogy a kisgazda közönség érdeklődését sikerült a műtrágyázás nagy hasznára felköltetni, hanem egyúttal megnyilvánulásra hozni abban a társadalmi együttérzést, amely saját tapasztalatainak közreadásával kívánja elősegíteni gazdatársainak boldogulását.

A beérkezett válaszokból kitűnik, hogy bár a legtöbb kisgazda csak szuperfoszfátot használ, sokan megtoldják ezt a kálisóval és a chilisaléttal is. Legtöbbször az őszi gabona alá műtrágyáztak, de többen a tavaszi kalászosok, a cukor és takarmányrépa, burgonya, sőt a herefélék alá és a réteken is. — A felhasznált műtrágya mennyisége eltérő, de kath hódanként átlagosan 150 kg. szuperfoszfátot, 70 kg. 40%-os kálisót és 25 kg. chilisalétot adtak, mely adagolás a mi átlagos viszonyainknak teljesen megfelelő.

Kettő kivétellel valamennyi kisgazda a műtrágyázás nagy hasznáról számolt be. Amennyiben egy mázsza műtrágya után legalább is ugyanannyi szemterméstöbbletet kaptak, sőt többen hódankénti 4—5 mmázsáról is számoltak be. De még nagyobb jövedelmet adott a kapások, takarmányok, a szőlő és kert-

műtrágyázása, úgy hogy egyes kisgazdák azt írták, hogy többé semmiféle veteményt nem vetnek el műtrágya nélkül, mások pedig hogy a jövedelmük a műtrágyák használata óta megkétszereződött. A legtöbben pedig elismerték azt, hogy a műtrágyák használata óta megkétszereződött. A legtöbben pedig elismerték azt, hogy a műtrágyázás nagy hasznára a „Magyar Földműves” hasábjából ismerték meg és ennek köszönhetik jövedelmük eredményes fokozását.

E nyilatkozatok öröndetes bizonyítékai a Magyar Földműves eredményes munkásságának és kívánatos, hogy a többi központi és vidéki szaklapok is hasonló eredménnyel mozdítsák elő a jövedelmező belterjes gazdálkodást lehetővé tevő műtrágyázás elterjedését.

Felelős szerkesztő: Zanbauer Ágoston.

Lapfajtájában az újjvidéki függetlenségi és 48-as párt.

96/tkv. 1914. szám.

Árverési póthirdetmény.

A telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Dudok István végrehajtónak özv. Árgalás Istvánné szül. Kosztolányi Zuzs végrehajtást szenvedő ellen 1300 kor. tőke s járulékaik erejéig indított végrehajtási ügyében az 1913. évi december hó 9. és 15. napján 10092. és 10269. sz. alatt kibocsátott árverési hirdetményvel a dunagálosi 329. számú betétben 541, 542/1, 542/2. hrszámú ingatlanokra a Kosztolányi Márton és neje Schmiot Zsuzsa javára bekebelezett élethossziglani haszonélvezeti joggal 971 kor. a dunagálosi 865. számú betétben 2721/2, 3843/1, 4093/1. hrszámú ingatlanokra 428 kor. kikiáltási árban Dunagálos község házábanál 1914. évi február hó 28. napjának d. u. 3 órájára a begecsi 301. számú betétben 2543/1, 2543/2, 2544/1, 3514/2. hrszámú a begecsi 475. számú betétben 1805/2, 2045/2, 2928/2, 2929/2, 4042/2, 4299/1. hrszámú III. 2544/1, 2542/1, 3021/1. hrszámú IV. 2541/2, 2542/2, 3021/2. hrszámú, a begecsi 730. számú betétben 3022/1, hrszámú ingatlanokra 117, 119, 809, 377, 376, 258 kor. kikiáltási árban Begecs község házábanál 1914. március hó 11-ik napjának délután 3 órájára kitűzött árverést az 1881. LX. t.-cz. 167. §-a értelmében Szlovák bank végrehajtató 2800 kor. tőke és járulékaiból álló követelésének behajtása érdekében is meg fogják tartani.

Újjvidéken, 1914. évi január hó 7-én.

Polgár s. k.

kir. törvényszéki bír.

97/tkv. 1014. szám.

Árverési póthirdetmény.

A telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Dudok István végrehajtónak özv. Árgalás Istvánné szül. Kosztolányi Zuzs végrehajtást szenvedő ellen 1300 kor. tőke s járulékaik erejéig indított végrehajtási ügyében az 1913. évi december hó 9. és 15. napján 10092. és 10269. szám alatt kibocsátott árverési hirdetményenk a dunagálosi 329. számú betétben 541, 542/1, 542/2. hrszámú ingatlanokra a Kosztolányi Márton s neje Schmidt Zsuzsa javára bekebelezett élethossziglani haszonélvezeti jogot 971 kor. a dunagálosi 865. számú betétben 2721/2, 3843/1, 4093/1. hrszámú ingatlanokra 428 kor. kikiáltási árban Dunagálos község házábanál 1914. évi február hó 28. napjának délután 3 órájára a begecsi 301. számú betétben 2543/1, 2543/2, 2544/1, 2544/2. hrszámú a begecsi 475. számú betétben 1805/2, 2045/2, 2928/2, 2929/2, 4042/2, 4299/1. hrszámú III. 2541/1, 2542/1, 3021/1. hrszámú IV. 2541/2, 2542/2, 3021/2. hrszámú, a begecsi 730. számú betétben 3022/1. hrszámú ingatlanokra 117, 119, 809, 377, 376, 258 kor. kikiáltási árban Begecs község házá-

nál 1914. évi március hó II-ik napjának délután 3 órájára kitűzött árverést az 1881. LX. t.-cz. 167. §-a értelmében Szlovák bank végrehajtató 2800 kor. tőke és járulékaiból álló követelésének behajtása érdekében is meg fogják tartani.

Újjvidéken, 1914. évi január hó 7-én.

Polgár s. k.

kir. törvényszéki bír.

Ferencz-csatorna Részvénytársulat Mérnöki Hivatala.

426/1914. szám.

Hirdetmény.

A Ferencz-csatorna részvénytársulat műtárgyainál 1914. évben eszközöndő fentartási munkálatokhoz szükséges fa és egyéb építési anyagok szállítására ezennel zárt ajánlati versenylárgyalást hirdetek.

A szállítandó fontosabb anyagok körülbéli mennyisége a következők:

- 4 szál 18—25 cm. vastag, 15—18 m. hosszú fehérfenyő gömbszálfa . . . . . 2.389 m³
  - 107 szál 30—40 cm. vastag 25 m. hosszú fehérfenyő gömbszálfa . . . . . 270.964 m³
  - 43 szál 35 cm. vastag 16—20 m. hosszú, vörösfenyő gömbszálfa . . . . . 68.116 m³
  - 5 szál 30 cm. vastag, 16 m. hosszú vörösfenyő gömbszálfa . . . . . 5.655 m³
  - 165 drb. 5—10/10—30 cm. vastag 4.0—5.5 m. hosszú fehérfenyő palló . . . . . 16.949 m³
  - 16 drb. 10—12/13—16 cm. vastag 4.1—6.2 m. hosszú faragott fehérfenyő . . . . . 1.445 m³
  - 1 drb. 13/16 cm. vastag 9.00 m. hosszú faragott fehér fenyő . . . . . 0.180 m³
  - 62 drb. 18—30/18 30 cm. 2.6—3.0 m. hosszú faragott vörösfenyő . . . . . 7.180 m³
  - 3 drb. 18/21 cm. vastag 1.4—1.8 m. hosszú faragott vörösfenyő . . . . . 0.158 m³
  - 71 drb. 13—30/20—30 cm. vastag 4.0—9.6 m. hosszú faragott vörösfenyő . . . . . 22.400 m³
- továbbá különböző méretű deszkák és lécek.
- 367 drb. 8/30 cm. vastag 4—9.00 m. hosszú I. oszt. tölgy palló . . . . . 42.795 m³
  - 4 drb. 5/30 cm. vastag 9.00 m. hosszú I. oszt. tölgy palló . . . . . 0.540 m³
  - 3 drb. 3 drb. 5/40 cm. vastag 6.00 m. hosszú I. oszt. tölgy palló . . . . . 0.360 m³
  - 7 drb. 8/25 cm. vastag 7.0 m. hosszú I. oszt. tölgy palló . . . . . 0.980 m³
  - 16 drb. 5—8/30—36 cm. vastag 5.8—6.0 m. hosszú I. oszt. tölgy palló . . . . . 18.537 m³
  - 240 drb. 8/30 cm. vastag 3—3.80 m. hosszú II. oszt. tölgy palló . . . . . 18.537 m³
  - 59 drb. 5/25—30 cm. vastag 1.7—3.00 m. hosszú II. oszt. tölgy palló . . . . . 1.891 m³
  - 1400 drb. I. oszt. zsindeley
  - 1600 kg. kátrány (kőszén)
  - 3000 kg. Carbolineum (barna) és egyéb építési anyagok. Részletes szállítási feltételek és részletes anyagkimutatás alulírott nál megszerzhetők.

Ajánlattevők alulírott nál legkésőbb 1914. évi február hó 10-ig benyújtandó zárt írásbeli ajánlatukhoz a részvénytársulat budapesti főpénztáránál lefizetett bánápnépről szóló elismervényeket mellékelni kötelesek.

Bánápnéz általános ajánlatnál 3000 kor., csak fenyoanyagra szóló ajánlatoknál 2000 k., és csak kemény fára szóló ajánlatoknál 1000 k., készpénzben vagy takarékpénztári betétkönyvecsében.

Ajánlatok ajánlattevőkre március 31-éig kötelezők.

Sem utó, sem távirati ajánlatokat nem fogadok el.

Zombor, 1914. évi január hó 19-én.

A mérnöki hivatal főnöke.

JOLÁNKAI VILMOS s. k.
vfőmérnök.

40 koronáért 10 drb. legújabb dupla lemezzel kintinő

Beszélő gépet küld

Truppel Béla hangszertelepe
Ujvidék,
Duna-utca 17.
Telefon: 370.

Főzni — okosan! Ez a mai modern háziasszonyok legújabb jel-szava. A régi, kipróbált titkos szerek túlélték magukat. Ma arról van szó: — a megváltozott gazdasági viszonyoknak megfelelően jó és izletes konyhát tartani. Ezért praktikus modern háziasszonyok Dr. Oetker sütőporát használják. Ezzel időt, munkaerőt és pénzt takarítanak meg, ezenfelül mindennemű sütemények jobb sikerét biztosítják. A világos fő a legjobb és legszebb szimbóluma ezen nélkülözhetetlen konyhai segédszernek. Főzni okosan!

Kiadó villa.

Dr. Hauschka Márton villája (a futaki uton, az új kórház mellett), f. május hó 1-re kiadó. Bővebb felvilágosítás a szerkesztőségben és a villában (délután) nyerhető.

Szives tudomásul.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy Dr. Deak Imre fogorvos műtermének 10 éven át való vezetésétől visszalépvén,

Kossuth Lajos-u. 28. sz. a.

nyitottam meg önálló műtermemet.

Mint eddig, ezentúl is, a fogászat terén szerzett elméleti és gyakorlati tudásom, lelkiismeretes munkával törekszem a t. közönség további bizalmát biztosítani.

Tisztelettel **Blaschko Ede.**

Ajánlkozás!

Egy 4 polgári iskolát végzett fiú ajánlkozik bármilyen irodába :-)

Bővebbet: **TÖRÖK SÁNDOR** Petőfi-utca 44. szám.

Tudomásul.

Az ujvidéki városi artézi fürdőben a vendéglő haláleset miatt átadandó.

Porosz szén és porosz coax

elsőrendű minőség, versenyképes árban kapható:

BAUER GYULA cégnél

Ujvidék, Uspenszka-utca 5. szám alatt.

Minden mennyiség házhoz szállítatik.

TELEFON 147.

TELEFON 147.

Egészségéről van szó

Igyék naponta 1-2 palack

Szt. István dupla malátasört.

A sörparban korszakot alkotó a Kőbányai Polgári Serfözde ezen világhírű söre, amelyet ma már minden országban utánoznak. Nemcsak a legélvezetesebb üdítő ital, de csodálatos gyógyhatása is van, idegesség-, étvágyhiány-, vérszegénység-, álmatlanság-, tüdő- és gyomorbetegségeknél; állandó lábbadozó betegeknek és szoptatónőknek is. Ajánlja: Noorden tanár Bécsben; Korányi tanár Budapesten; Glax tanár Abbáziában és számos más szaktekintély. Bécs város kényes izlésű közönsége évenként két millió palacknál röbbit fogyaszt ezen magyar sörből.

Kapható minden fűszer- és csemegeüzletben és jobb kávéházban.

Főraktár: **Freud I. Fiai**, Ujvidéken.

Telefon szám: 70.

Dosztaj-utca 7.

„Club“ cigaretta papir

valódi csak az, melyen az itt látható védjegy van. Minden könyvecske teljes 100 lapot tartalmaz.

Óvakodjunk az utánzatoktól,

mert ezek minősége csekély értékű.

Nyomatott a „Gutenberg“ villanyerőre berendezett könyvnyomdájában Ujvidéken.